

Oponentský posudok rigoróznej práce

Názov práce: Sociální aspekty informovaného souhlasu u vietnamské a čínské minority v České republice

autor: Mgr. Jana Samková

Oponent: Doc. MUDr. Jozef Mikloško, PhD.

Cieľom rigoróznej práce je zhodnotiť stav v informovanom súhlase v zdravotníctve u vietnamskej a čínskej minority a posúdiť niektoré aspekty ich života v Českej republike. Multikulturalita v dnešnom globalizovanom živote si vyžaduje transkulturné chápanie spoločnosti, skupín a jednotlivcov. Jedným z najdôležitejších aspektov pochopenia rozdielnosti európskej a ázijskej mentality a kultúry je empatia, tolerancia, spolupráca a vzájomná komunikácia. Tieto aspekty posilňujú solidaritu založenú na rozpoznaní kultúrnej odlišnosti, pri ktorej dochádza k uvedomeniu si jedinečnosti každého človeka, čo je ideálnym stavom, od ktorého je realita vo väčšine štátov vzdialená.

Zmysel transkulturnej zdravotníckej a sociálnej starostlivosti je naplniť ľudské potreby Pacienta tak, aby nemal dôvod odmietat' spoluprácu a aby nepociťoval nespokojnosť s postojom zdravotníckeho personálu. Spracovanie tejto problematiky si vyžaduje značnú mieru vedomostí a skúseností, ktoré autorka v práci vhodne využíva.

Práca má 149 strán a je rozdelená do desiatich kapitol. Prvá kapitola sa venuje ľudským právam a ich potrebe, medzinárodným dokumentom o ľudských právach, ľudským právam v oblasti etických a sociálnych aspektov zdravotníckej starostlivosti, informovanosti pacienta, komunikácie s ním. Pozornosť je tiež venovaná etickému kódexu práv pacientov. Tejto problematike je venovaných 42 strán textu, ktorý podáva dobrý prehľad najmä o situácii v legislatíve ľudských práv, aj keď práca je zameraná skôr na práva pacienta v zdravotníctve.

Druhá kapitola sa venuje právnemu a sociálnemu postaveniu menšín v EÚ, kultúrnej pluralite, majoritnej i minoritnej spoločnosti, stratégiám prispôsobenia sa a migrácii. V tretej kapitole autorka podáva celkový pohľad na vietnamskú a čínsku menšinu v Českej republike.

Empirická časť práce skúma prvky multikulturného prístupu realizácie zdravotníckej starostlivosti, najmä komunikácie s pacientom v oblasti informovaného súhlasu s lekársnym, diagnostickým zákrokom alebo vyšetrením u členov vietnamskej a čínskej minority v ČR.

Metodický postup autorky je správny, použité kazuistiky sú názorné a poučné, autorka precízne používa literatúru, závery sú primerané a zvažované, diskusia presvedčivá a zaujímavá. Takými sú aj informácie o východných terapeutických metódach, o celostnom prístupe k liečeniu, o mentalite príslušníkov týchto národností, a o ich motívoch migrácie. Z hľadiska

formálneho práca je precízne napísaná a citovaná. Pri 9 prípadoch dotazníka nebolo treba všetko, preambulu a otázky 10x opakovať. Dôsledky práce pre prax sú zrejmé, predpokladám však, že autorka bude v ďalšom výskume ďalej pokračovať.

K práci mám nasledovné otázky:

- Reprezentanti týchto menších boli ľudia stredného a mladšieho veku, u ktorých sa ešte nepredpokladá veľa vážnych zdravotných problémov. Informovaný súhlas sa však požaduje skôr pred vážnymi lekáorskými zákrokmi. Koľkí z respondentov takéto zákroky skutočne prežili?
- Pojem ľudských práv je v ázijských krajinách odlišný od európskeho modelu. Nevyvoláva to problémy a nutnosť prílišného prispôsobenia sa našim pomerom? Aká je situácia v ostatných krajinách EÚ?
- Prosím, vysvetliť posledný odstavec na str. 16 a jeho súvis s citovanou literatúrou (76).
- Úmluva o biomedicíne bola v ČR schválená parlamentom, v čom má skutočný dopad na lekáorskú prax?

Záver:

Predkladaná práca je argumentačne a štatisticky poctivo, názorne a presvedčivo dokumentovaná. Je vhodne ilustrovaná prehľadnými zrozumiteľnými a didakticky správne spracovanými tabuľkami.

Konštatujem, že predkladaná práca spĺňa všetky kritériá stanovené vyhláškou Ministerstva školstva pre rigorózne práce. Po úspešnej obhajobe, ako aj po zodpovedaní na moje otázky, doporučujem autorke priznať titul „PhDr.“

V Bratislave dňa 2.11. 2009

Doc. MUDr. Jozef Mikloško, PhD.